

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 3 fl. (6 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
 Pentru România 15 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Christos a înviat!

(.). Înălțându-ne mintea și inima la Dumnezeu, cu vrednicie să prăznuim această sfântă zi, care este sărbătoarea sărbătorilor.

Zi sfântă, zi mare și dumnezească este aceasta, când blândeța a triumfat asupra tirăniei, adevărul asupra minciunii, sfințenia asupra păcatului și Christos: „adevărul, calea și viața” — asupra morții. Noi încă simțim dumnezească mărire a acestei sărbători. Haine de sărbătoare am îmbrăcat și în haina albă a curățeniei ne-am învățat sufletele curățite de murdăriile păcatelor și a fărădelegilor, și par'că uităm de toate grijile, de toate necazurile noastre, când neîntimpinăm unii pe alții cu salutarea cerească:

Christos a înviat!

Christos a venit în lume, chip omenească luând, deși fiul lui Dumnezeu era, scoboritu-s'a din înălțimea cerească pe pământ în mijlocul oamenilor, ca să facă destul pentru păcatele noastre, să ne împace cu Dumnezeu și porțile împărăției cerurilor să ni-le deschidă!

Și a venit atunci în lume, când minciuna și fărădelegea stăpâneau inimile oamenilor, când desfrâul era lăudat și virtutea desprețuită, cei slabi subjugăți de cei tari, cei săraci chinuți de cei avuți...

Și ca predicător a pășit în lumea îmbetrănită în păcate, să șteargă desfrâul și fărădelegea și să înalțe în locul lor virtutea și sfințenia, să ne mântuiască din sclăvia diavolului, sbiciuind tot ce era de sbiciuit, ștergând lacrimile orfanilor, sormanilor și văduvelor, arătând lumii un drum cu totul nou, pe care până atunci nu a mers nimenea: *Drumul care duce la cer, la mântuire sufletească prin credință în Dumnezeu, virtuți și fapte bune,* — vestindu-le tuturor:

„Cela-ce vine după mine va avea viață de veci și se va mântui”.

Dar' oamenii îmbuibăți în desfrâu și fărădelege nu au ascultat glasul chemării lui. Ridicat-au mânile lor păcătoase asupra Fiului lui Dumnezeu, 'l-au prins, 'l-au bătut și șchinjuit și 'l-au răstignit pe cruce. Dar' toate acestea numai de aceea le-au putut săvârși oamenii, pentru-că așa a voit Dumnezeu în nemărginita lui înțelepciune. De o parte pentru-că numai prin moartea pe cruce a Mântuitorului

nostru s'a putut face destul dreptății dumnezești vătămăte prin păcatele noastre, — de altă parte pentru-ca să se arete atotputernicia lui Dumnezeu, se vadă lumea mărirea și gloria dumnezească prin învierea Mântuitorului nostru.

Căci a 3-a zi după-ce Mântuitorul nostru a fost răstignit, cu dumnezească putere a înviat triumfând asupra morții. Sfințele lui învățături propovăduite prin rostul apostolilor au cucerit lumea întreagă, păgânismul cu fărădelegile lui au dispărut, luându-'i locul creștinismul cu credința lui sfântă în D-zeul cel adevărat, și în locul batjocurilor și bătăilor celor-ce-'l răstigniau pe cruce — azi lumea întreagă pornită pe calea mântuirii, cu sfințenie prăznuiește această sfântă zi, cântându-'i osana celui-ce a înviat din morți, alungând noaptea păcatului, răsarindu-ne soarele credinței.

Christos mântuitorul nostru a triumfat și ziua aceasta sfântă e sărbătoarea măreței sale învingeri.

E bine să gândim în această sfântă și mare zi și la soartea noastră și la lupta ce noi o purtăm.

Luptămu-ne și noi în contra aceloră, cari desprețuind învățăturile creștinești, asupresc pe alții și se îngrășe din sudoarea altora, luptămu-ne și noi pentru libertate și dreptate — și făcându-o asta nu facem altă decât luptăm pentru învățătura lui Christos și în contra aceloră cari o nesocotesc și desprețuiesc — căci și Christos pentru adevăr a luptat.

Sunt multe și mari pedecile ce ni-se pun, și prigonirile la cari suntem expuși în lupta pentru adevărul sfintei noastre cauze, dar' multe și mari au fost și pedecile puse în calea creștinismului și totuși le-a învins.

Lupta noastră e sfântă și dreaptă și în lupta aceasta a noastră noi încă vom eși, mai curând ori mai târziu, învingători. *Credincioși am fost sfintei noastre biserici totdeauna, păzit-am legea și datinele strămoșești, fost-am oameni cu frica lui Dumnezeu, iubindu-ne patria și alipindu-ne cu credință de tron, și Dumnezeu bun și îndurat fiind nu va uita pe cei-ce sperează întru dînsul.*

În vremuri triste și în necazuri, când dușmanul se pare, că ar fi ajuns deasupra noastră, să nu ne pierdem curajul.

Nu se părea oare, că păcatul ar fi triumfat, când Mântuitorul nostru era răstignit pe cruce, și cu toate acestea cât de sublim a strălucit soarele adevărului prin învierea lui Christos?!

Învingătoare se va înalța și cauza noastră înspăimântându-se dușmanii de strălucirea ei, atunci când vor cugeta că au scăpat de noi.....!!

Dar' să ne lăsăm conduși de patimă în aceste zile sfinte, nici chiar față de dușmanii nostri.

Să ne înseninăm inimile și cugetele și să ne rugăm cătră prea bunul Dumnezeu pentru ajutor în lupta noastră pentru adevăr.

Să prăznuim aceste mărețe zile ale învierii cu vrednicie, ca vrednici să fim de ajutorul lui Dumnezeu.

Ear' noi cu bucurie și nădejde în viitorul cauzei noastre sfinte dorim seumpulor nostri cetitori sărbători ferice, salutându-'i cu salutarea cerească:

Christos a înviat...!

„Naționalitățile”. Sub acest titlu a eșit în Budapesta o cărticică ungurească, scrisă de Láng Lajos, vicepresidentul camerei deputaților. Cuprinde două prelegeri politice științifice și o introducere despre politică. După cum se vede din broșură, Láng Lajos pare menit a pregăti publicul maghiar pentru gândul, că dualismul s'ar putea susține și cu o Austrie federalizată (în care să domnească înfrățirea de popoare) în care ar fi la putere Slavii. De altă parte tinde a întări credința Ungurilor, că stăpânirea maghiară ar fi stând pe temeieri mai tari, decât cea a Nemților din Austria, care se prăbușește, dacă nu s'a prăbușit până acum.

Se vede, că guvernul stă de lipsă a răspândi prin oamenii sei, cum e și Láng, credința, că stăpânirea maghiară e tare și nu se clătină.

Da, o fi pe — hârtie.

Causa noastră în delegațiuni. În luna Maiu se vor întruni în Pesta delegațiunile, adică trimișii (delegații) parlamentelor din Viena și Pesta, pentru de a pune la cale lucrurile comune ale Ungariei și Austriei, cum sunt bună-oară cheltuelile comune, afacerile din afară etc. cari privesc întreaga monarhie. În ședințele delegațiunilor va veni la rînd și cauza noastră ardeleană. „Patria” din Bucovina are știre, că bar. Vasilco a luat la alegerea sa de delegat al Bucovinei însărcinarea, de a vorbi în delegațiuni în cauza ardeleană.

Naționalitățile în Austria. Am dat știre, că în parlamentul vienez se va alege o comisiune de 48 membri cu menirea de a regula prin lege legăturile de limbă și naționalitate în Austria. În această comisiune va fi ales și un deputat român din Bucovina.

Acum ni-se mai vestește și o broșură românească în această afacere. „Patria“ din Bucovina scrie următoarele:

„Drept „ou roșu de Paști“ publicul va primi o broșură interesantă, care se ocupă cu deslegarea afacerii limbilor în Austria. Pot destăinui, că această lucrare va isvorî din *peana unui Român fruntaș*, care deși nu ia parte activă la politică, totuși urmărește cu interes și pricepere rară dezvoltare a lucrurilor din Austria“.

Dela frați.

În țările din apusul cult al Europei se ridică cuvinte pentru cauza noastră în cari se osândesc prigonirile, ce noi îndurăm din partea stăpânirii maghiare. Pentru noi aceste cuvinte sînt încurajatoare, căci în fiecare cuvînt, ce se rostește în cauza noastră este o schinteie de adevăr.

Dacă aceste cuvinte ne încurajază la lupta pentru câștigarea dreptului poporului nostru, cu atât mai mult ne mîngăie ceea-ce vorbesc și fac pentru noi dulcii nostri frați din România.

Își au și ei necazurile lor, căci nu e ușor lucru, ca o țerișoară mică să-și fie cumpetul între două mari împărății mărginașe, cum e Rusia și împărăția noastră Austro-Ungaria. Dar' frații nostri din România au dovedit că sînt la locul lor; prin muncă și prin vitejie ei au câștigat cinste pentru întreg neamul românesc.

Cinstea aceasta se respiră și asupra noastră, cei apesați și oropsiți de stăpânirea crudă și tirană, pe care siliți sîntem a o susține din banii nostri și pentru această cinste mulțumitori le sîntem

lor, cari sînt liberi și-și pot desvolta puterile.

Și mulțumitori le sîntem și pentru ceea-ce fac și vorbesc pentru noi, căci vorba și încurajarea lor e dulce, e vorbă și încurajare de frate.

Cetitorii știu, că frații nostri și mai cu seamă tinerimea din România a ținut în mai multe rînduri întruniri, susținînd dreapta noastră cauză și vestejind faptele nevrednice ale stăpânitorilor nostri.

Acum săptămîna trecută s'a vorbit în cauza noastră în camera României; a vorbit frumos și însuflețitor vestitul poet și scriitor, deputatul *Barbu Ștefănescu Delavrancea*.

El a criticat în cameră purtarea primului ministru al României, *Sturdza*, care după părerea multora nu se interesează îndeustul de cauza noastră.

Și vorbind despre cauza noastră a adus laude vrednicilor nostri luptători și cu deosebire presidentului partidului nostru național, dlui *Dr. Ioan Rațiu*, arătînd în cuvinte alese, cum acest stegar a luptat de un jumătate de veac și luptă neînfrînt și azi pentru drepturile poporului român.

Dl Delavrancea atinge unele din prigonirile și suferințele noastre și ne arată pe dl *Dr. Rațiu*, ca un caracter, pe care trebuie să-l urmeze ori-ce Român și între aplausele deputaților citează vorbele presidentului nostru, cari le-a zis, când a intrat în temniță la Seghedin: „Aștept momentul în care oasele mele vor putezî în temniță“, și „din cenușa mea va eși biruitoare cauza noastră.“

Vorbirea dlui Delavrancea, în care a ridicat cauza noastră și a osândit purtarea dlui *Sturdza* față de noi, a fost ascultată cu mare luare aminte și la sfîrșit a fost viu și lung aplaudată.

1848.

— Cronică anului. —

Brașov, 6 Aprilie.

„Gaz. d. Tr.“ scrie: „Scrisori private ne avisează, că în unele comitate prorupseră turburări iobăgești, ear' în altele și anumit în Bihar (comitat mare cât un principat, locuit de Români foarte mulți) se produce o reacție armată a foarte numeroasei nemeșimi în contra legiurilor dietale. Mii de nemeși armați porniră cătră Pesta; se crede însă, că doar' D. Kossuth îi va domoli.“

Blaj, 6 Aprilie.

De când a fost *Iancu* și cu colegii sei aici, Blajul ferbe. Mai ales tinerimea din seminar, clericii, sînt cuprinși de un entusiasm nespus. Profesorul *A. Pumnul*, cel mai iubit de cătră clerici, a scris o proclamațiune călduroasă pentru a îndemna pe Români să vie la Blaj, la *adunare*.

Alecușiu, 9 Aprilie.

Ieri d. a. au sosit aici doi clerici din Blaj, *Vasilie* și *Ilie Moldovan*, cari vestesc oamenilor lucruri noi și însuflețitoare. Încă pe cîmp, în apropierea comunei au dat în vorbă cu țeranii și le spuneau, că are să înceteze iobăgia și să fie liberi. Când au ajuns în sat ei erau însoțiți de mulțime de țerani, veseli de cele auzite, și au intrat ca în triumf la părintele paroch *Molnar*. Acî la casa parochială în curînd s'au adunat sute de oameni, aproape satul întreg. Clericul *Vasilie Moldovan* li-a cetit o proclamațiune ce o adusesse dela Blaj și li-a explicat-o provocându-i ca pe Dumineca Tomei să vină cu toții la Blaj, unde va fi mare adunare românească. Oamenii cu promis cu drag.

Pesta, 9 Aprilie.

O gloată de oameni în număr ca de zece mii se adunase pe la 5 ore după amiază la curtea museului național spre a vedea pe doi deputați poloni din Galiția. Acei bărbați se despărțiseră din trupul deputației galițiene care mersese la Viena cu cele 16 puncte și veniră spre a provoca pe patrioții Ungariei, ca să le ajute și ei la restaurarea statului polon. Deputații erau îmbrăcați în costum de gală polonesc, cuvîntară însă în limba ger-

FOIȚA.

Christos a înviat.

Christos a înviat
Și este Domn prea sfânt,
În ceruri e împărat
Și rege pe pământ.

Christos a înviat
În ceruri e mîrire,
Pământul e mișcat
Și plin de fericire.

Christos a înviat
Și moartea a murit,
Căci acu-i veninat
Christos i-l-a zdrobit.

Christos a înviat
Și prin a sa înviere
Iadul a sfărîmat
Și nu mai e durere.
Christos a înviat
Și bucuria-i mare

Ce nouă ne-a lăsat
Prin a sa 'nviere.

Christos a înviat
Și tot creștinul-adevărat
Ne 'ntimpină, zicînd:
Christos a înviat.

De *Dumitru Iridon*, sergent în Viena.

Poesii populare.

Din Tîrnova.

Culese de *Ioan Voina* croitor.

Frunză verde de tulău
De ce cauți mîndruță rău,
Ori cauți rău de dorul meu,
O-i bărbatul tîu urît,
De-i bărbatul tîu urît
Ea ștricul, leagă-l de gât
Și te du cu el la tîrg,
Și strigă din gura mare
Omul meu e de vînzare,
Și cine-ți va da un zlot
Tu să-l da-i cu ștric cu tot.
Foaie verde floricea
De-un zlot nu vei căpăta,

Cine 'ți-o da o para
Să plătească funia,
Să-l dai mîndro și așa,
Să-l dai la preț cât de mic
Numai să-ți iai alt voinic.
Mai bine mîndro să mor
Decît să port al tîu dor.
Cine dorul meu nu-l crede
Nu mai calce iarbă verde,
Cine dorul meu nu-l știe
Nu mai poarte pălărie,
Că toată lumea-i cu dor
Și spun că li mai ușor,
Dar' dorul meu nu se știe,
Că nu-i dor ca dorurile
Să-l mai spargă vînturile,
La mine nu-i dor ușor
Numai chiar moarte de om.
Pîn' eram de nu iubeam
Seara mă culcam durmeam,
Dar' acum de când iubesc
M'aș culca nu m'odinesc
Că tot la mîndra gîndesc.

mană și după altele încheiară așa: Noi ne recerem dela Austria drepturile: dacă însă aceleași nu ni-s'ar da, sîntem prea gata a muri toți, sau a ni-le recăștiga cu puterea armelor. — Un june ungar le dede răspuns în limba polonă zicîndu-le: Noi voim a fi frați cu Polonii, ca cu o nație, care pentru libertate își versă sângele în atâtea răsboaie crunte. Noi sîntem gata a tinde Polonilor ajutor spre recăștigarea libertăților. Să trăească Polonia, care de va vrea Dumnezeu peste puțin va deveni liberă, independentă! Poporul încă propuse într'un vivat cutrierător. — Cu acest prilej se vorbiră multe și pentru sancția pragmatică întrebîndu-se, dacă Ungaria ar fi datoare sau nu, a suferi ca regimentele ei să fie întrebuite spre apăsarea libertății în Veneto-Lombardia. Cei mai mulți strigară, că nu s'ar conveni. (»G. de Tr.«)

Bănat, 10 Aprilie.

Românii Bănățeni pe lângă atestarea loialității lor cătră coroană, convinși că naționalitățile nu se mai pot nimici, decât numai în tîrziă în cultură, stau gata a pretinde: 1. Restaurarea Bănatului timișan, cum a fost până subt M. Teresia. 2. Desfacerea celor 3 episcopii populate cu Români, de cătră metropolia Carlovițului. 3. Dreptul de a-și alege episcopii și metropoliții prin deputați preoți și mireni. 4. Un fond al clerului. 5. În toate școalele limba română ca limbă de propunere, ear' limba diplomatică a Ungariei va ave catedră la fiecare institut românesc. 5. Sinod anual bisericesc. 6. Ștergerea calugăriei și dreptul de a alege episcopi și dintre preoții de mir, însurați și neînsurați (»Gazeta« nr. 26).

Brașov, 10 Aprilie.

»Sieb. Wochbl.« salută emanciparea Românilor de pe *fundus regius* și zice: »Așteptăm că ei vordeveni cu cuvîntul și cu fapta frații nostri, și eșind din separatismul lor de până aci se vor alătura la noi. Prin aceasta conviețuirea noastră de mai multe veacuri împreună a căștigat o nouă legătură«.

Trei-scaune, 12 Aprilie.

Azi s'a ținut congregațiunea. La 8 ore sala era îndesuită. Un steag tricolor maghiar, emblema *ununei*, s'a adus cu pompă dela un comerciant, între cântecele lui Petöfi, și s'a arborat la balcon. Neîncăpînd publicul în sală adunarea s'a ținut în piață, deși ploua. După desbateri înflăcărute s'a enunțat unu-ne necondiționată cu Ungaria, conchema-rea dietei, etc...

Din Moșnița.

Culese de *Vich. Golești*, econ. în *Moșnița*.

Cine strică dragosti dragi
Care-'i corbii carnea 'n fagi
Și oasele prin copaci.
Cine strică dragosti dulci
Care-'i corbii carnea 'n nuci
Și oasele prin butuci.

Cine ne-o stricat pe noi
Pe noi mîndro, amîndoi,
Aibă casa cucului
Și odihna vîntului,
Că nici cucul n'are casă,
Dar' nici vîntul țeară-aleasă,
Să n'aibă haznă de boi
Nici de staulul cu oi.

D'așa-'mi cîntă cucul, mie
Să-'mi las mîndra cea dintâie,

Cînd treci bade p'ingă noi
Pune clopote pe boi
Să te aud din răsboi.

Brașov, 12 Aprilie.

În ședința magistratului numeroși comercianți și cetățeni români, în frunte cu avocatul Ioan Bran, au cerut, printr'o lungă cuvîntare românească, în numele întregii populațiuni române, ca să fie aleși 2—3 senatori români, în comitet să se facă noue alegeri și jumătate din locuri să fie ocupate cu Români, în garda cetățenească să fie primiți toți cei-ce au casă, pentru-că altfel națiunea română e prea puțin reprezentată. Sașii iritați au pretins să-și dea cererea în scris. Românii denegînd au eșit demonstrativ din sală. Au urmat scene agitate. Sașii sînt indignați de pășirea Românilor. »S. Woch«. îndeamnă pe Români să nu se lase seduși de »amăgitori și agitatori nemernici«.

Pojon, 11 Aprilie.

Ziua sancționării legilor votate de dietă. La 10 ore înainte de ameazi a intrat în sala palatului primațial Regele însoțit de palatinul și de ministri. La intrare a fost viu aclamat din partea publicului. Archiducii Francisc Carol și *Francisc Iosif* au luat loc pe galerie.

În liniște sîrbătorească a urmat apoi predarea legilor sancționate de Regele, cu care ocaziune Regele a rostit în limba maghiară următoarele:

»Fidelei mele națiuni maghiare îi doresc din inimă fericire, căci în aceea-'mi află și a mea fericire. Ceea-ce spre ajungerea aceleia a poțit dela mine: nu numai am împlinit, ci întărite prin cuvîntul meu regal, prin aceasta 'i-le predau ție, iubite nepoate, și prin tine întregi națiunei, așa, cum în fidelitatea căreia inima mea află cea mai mare mîngăiere și fericire«.

Iernuț, 11 Aprilie.

Vasile Moldovan sosi aici, spre a vesti adunarea dela Blaj. Vestea veni câteva zile înainte, adusă de cancelistul român Vas. Vesprianu, din Dateș. Moldovan intră la canturul *Ioan Seucanu*, unde era și preotul Lazar. Ambii știriciau curioși noutățile din Blaj. Pe cînd povestiau, vre-o 40 țerani, Români și *Unguri*, se adunară în curte așteptînd să le vorbească.

Preotul Lazar le ceti proclamațiunea și li-o tîlmăci. Moldovan le ținu o scurtă cuvîntare.

Foaie verde pup de crin
Spune-'mi mîndro cînd să vin,
Că s'aseară-aș fi venit
Rele vorbe-am auzit.

— Să au vii tu de cu seară
Cînd stau dușmanii pe-afară,
Ci vină la miez de noapte
Cînd dușmanii dorm pe moarte.

Vino bade Sîmbătă
Pe un fir de cânepă,
Bărbatul mi dus la moară
Cadă peatra să-'l omoară.

Dar' nu veni pe la gură
C'am un căne rîu de gură,
Și s'o pune de-o lătra
Și dușmanii s'or seula,
Ci vino prin grădiniță
Pe la mîndra prin porțiță.

București, 13 Aprilie.

Înainte cu 2—3 zile s'a lățit vestea, că au înaintat 6000 Turci la Silistria, 4000 la Nicopol și 4000 la Ruscuc. După altă știre ar fi gata să între în țeară 4 reg. rusești de husari și 4 de cavalerie.

Astăzi vine noutatea, că Rușii au trecut deja Prutul în Moldova. Prințul ar fi primit o ștafetă. Plecarea grabnică înainte cu 3 zile a consulului rusesc *Kotzebue*, se aduce în legătură cu acest fapt. Îngrijire și nedumerire pretutindeni.

DIN LUME.

Răsboiu sau pace?

Va fi răsboiu sau pace între țeara Spania și Statele-Unite din America? — așa se întrebă încă și azi toți, de oare-ce nici până acum nu s'au isprăvit neînțelegerile dintre aceste două țeri.

În săptămîna trecută s'au petrecut două lucruri de însemnătate în învălmășeala întemplierilor. Anume Spania a pus capăt dușmăniilor de pe insula Cuba, dînd celor răsculați de acolo *armistițiu* (Incetare de lupte). Prin aceasta Spania a voit să îndestulească încâtva cererile Americanelor.

Deodată cu aceasta s'a înaintat congresului (adunării deputaților) american adresa presidentului Mac Kinley, în care se arată starea lucrurilor. În această adresă se arată, cum Statele-Unite au trebuit să întrevie pentru Cubani și au scopul a pune capăt dușmăniilor dintre Spania și Cubani. Spre acest scop presidentul cere a fi însărcinat de congres, ca în cas de trebuință să poată folosi puterea armată a Statelor-Unite. Adresa a fost dată comisiei treburilor din afară, ca să o studieze și se facă propunere adunării.

Așa stau acum lucrurile și înarmările se continuă în amîndouă statele, de oare-ce nu se știe că se va putè ține pacea ori va începe răsboiul.

Omorul dela Cosma.

Am dat știre în nrul trecut, că sbirii poporului, gendarmii, au pușcat earăși în Români, în satul *Cosma* (lîngă Teaca).

Eată ce ni-se scrie privitor la această întemplierare:

»În 4 Aprilie avea să fie asentarea. Ficiorii își petreceau, în 3 Aprilie n., la cărcima din sat. Printre ei erau, ca de obicei, prietenii candidaților de ostași, părinții lor și alți oameni mai vîrstnici.

Deodată se pomenesec cu gendarmii între ei; ba gendarmii încep a-'i bate. Ficiorii fug din cărcimă, unii pe ușă, alții pe ferestri...

Unul însă, *Marcu Petrea*, indignat de brutalitatea gendarmilor s'a luat la vorbă cu gendarmii.

Acestia 'l-au pîlmuit și 'l-au jordanit. El a prins o sîcure și 'i-a amenințat. Gendarmii 'i-au luat sîcurea din mîna. Atunci ficiorul a strigat:

»Haidați, fraților, că mē omoară gendarmii!«

Unii ficiori au alergat cu foc într'ajutor, și au aruncat cu pari în gendarmi.

Acestia, din viclenie, s'au prefăcut că fug. Junii s'au luat după ei și mai cu curaj și i-au petrecut până în capul satului.

Aci gendarmii au pușcat. Un ficior a picat mort la moment, altul e rănit de moarte.

Aceasta e descrierea întâmplării. E de însemnat însă ce spune corespondentul, martor ocular, cu privire la felul cum sunt pușcați ficiorii, jertfe ale gendarmilor.

Cel mort a fost pușcat la depărtare de 25 pași. *Un glonț l-a lovit în spate* (!) și i-a eșit prin pantece. Alt glonț l-a lovit în *ceafă* și i-a eșit prin nas.

„De aici se vede — zice corespondentul nostru — că ficiorii nostri au vrut să fugă dinaintea gendarmilor, dar' aceia fiind Unguri, și noi Români, nu au cruțat vieța bieților ficiori“.

*

Noue jertfe ale barbariei, depuse la răvașul prigonirilor și suferințelor noastre.

„Slugă la dârloagă“.

Așa numește Românul pe acela, care se pune în slujba unui tândală și ticălos, și îl ajută la vre-un lucru. Așa trebuie să numim și noi pe mai mulți Români din jurul Bistriței, cari săptămâna trecută s'au înhamat la carul stăpânirii ungurești, ajutând și ei Ungurașilor și Jidovilor, să-1 urnească din nămol.

Lucrul stă astfel: Alegătorii sași din Bistrița și jur au luat poziție împotriva deputatului lor dietal, *Fluger*, cerând să ese din partidul guvernamental, din prilejul votării legii pentru maghiarizarea numelor de comune. Alegătorii unguri și jidovi din Bistrița au conchemat o altă adunare, în care se-și voteze încredere deputatului. Și acum, ce se vezi? Ca ei se nu fie prea puțini au chemat la adunare și Români și dintre acestia mulți au luat parte și alături cu Ungurii și Jidovii au iscălit un protest împotriva Sașilor și au banchetuit cu aceia împreună. Aceasta e o ticăloșie și ea își ajunge culmea în aceea, că la „pistrița adunătură“ n'au luat parte numai țărani de ai nostri, ci și inteligență; *preoți și învățători*, cari bine au știut despre ce e vorba și sunt cu atât mai mult de osândit.

Corespondentul nostru a observat acolo pe următorii:

Vasilie Nașcu, preot, Ioan Timariu, preot, Grigorie Șuteiu, învățător, Stefan Timariu, învăț. pens., toți din Bêrla, Mihailă Pop, învăț. pens. din Sântioana, Gerasim Bojor învățător în Nușfalău, George Morariu, învățător pens., N. Hordoan, învăț. în Bileag, Timiș, învăț. în Nețiu, Aurel Groză, învăț. în Măgeruș, Toncean, învăț. în Cusma, Grigorie Taloș, învăț. în Ardan, Stefan Floriță, învăț. pens. în Șieu,

Vasilie Onigaș și George Todoran, învăț., Mihailă Puntea, învăț. pens. în Monor, Romul Cincea, învăț. în Gledin.

Unora dintre acestia le-am făcut impuțări la fața locului — zice corespondentul nostru — dar' fără de nici un rezultat, de oare-ce sunt cu totul timpți. Pentru ei a se amesteca cu toate zdrențele de Ovrei, nu e rușine! Pentru ei a da mână de ajutor celor mai mari dușmani ai nostri, ocârmuirii și Jidovilor, nu e rușine. Ba, ce e mai mult, merg înainte cu pildă rea, înșelând și pe bunii nostri țărani a se duce alături cu aceia cari îi împilă, prigonesc și batjocoresc.

Înfierând cum se cuvine fapta acestor „slugi la dârloage“, vom arăta mai pe larg în un număr viitor, pentru-ce alegătorilor români nu le este iertat a se pune în slujba acelora, cari spriginesc ocârmuirea de azi și că făcând aceasta, păcătuiesc și-și fac rău lor înșiși.

SCRISORI.

Representanți mameluci.

Petruvasila, în 4 Aprilie n. 1898.

Stimată Redacțiune!

Comuna noastră *Petruvasila*, e o comună curat românească, numărul locuitorilor se urcă la 7000, dintre acestia sunt vre-o 13—15 familii Sârbi, vre-o 8—10 familii Nemți și vre-o 4—5 familii Unguri, acești din urmă toți slujbași la comună; *Jidovi* har Domnului nu avem nici unul în comună.

Dar' cât sunt de puțini Ungurii la număr, în frunte cu notarul Knoll (Neamt), totuși tremură de frica lor 7000 de Români. Ei sunt mai mari în comună. Ei împart toată averea comunei după placul lor, ei de ei își ridică plățile (salarele), ei de ei își votează remunerații, ei de ei votează ajutoare în bani pentru scopuri și fonduri maghiare, ori de câte ori vine porunca dela comitat, ori dela fibirul nostru, vestitul Kajtar, ei de ei votează sume mari să bată cuie în steagul milleniului unguresc din Pesta, sub așa numitul steag al „libertății“, — dar' să fie bine înțeles, ei, Ungurașii poruncesc acestea, ear' reprezentanții comunei, *vitejii nostri mameluci*, aceste toate le implinesc, fără-ca să gândească că-și va bate Dumnezeu pentru aceasta; cu o vorbă zis ei, domnii nostri Ungurași joacă halaripul pe spinarea bietului Român după placul și pofta lor, dureros e însă că cu dinșii dimpreună joacă și judele comunal, care spre rușinea noastră se chiamă cu nume românesc Simeon Secheșanu.

Ca se poată cetitorii a-și face o închipuire despre reprezentanții nostri, voi spunem aci numai o întâmplare:

Notarul nostru Knoll când s'a ales avea o plată de 600 fl. la an și un scriitor, azi are 1200 fl. plată la an, și doi vicenotari și încă doi scriitori, a căror plată încă se urcă la 200 fl., afară de altele ce le mai dă comuna, votate toate de reprezentanți. Reprezentantii nostri — afară de câțiva — votează ori-și-ce, după datina lor mamelucească și cu arvălcucuri. Plugarul nostru acasă e flămând, n'are nici mălaiu, rupturos, sărac de și capul îi intabulat cu datorii, notarul nostru, cu soția, copiii și cu servitoarele se duce la Abazzia și pe la Fiume și mai știe Dumnezeu pe unde.

Și la aceste toate poporul nostru tace, e mut și orb, nu vede cu ochii deschiși, și întreaga reprezentanță comunală afară de părintele *Neagoe* și dintre economi amintesc pe *Ilie Zăria*, joacă cum domnii le fluieră ciardașul; și oare de ce se nu joace cojocul pe placul domnilor când ved că joacă și revereanda părintelui *Petru Murgu*, căci acest preot român mai bătrân ca părintele Ioanichie Neagoe, toate ar face, numai domnilor nu s'ar împotrivi. A nu face ce poruncește fibirul Kajtar, este o nebunie pentru dînsul, dar' a lua parte la prânzurile date de notarul în cinstea vestitului fibir, aceasta îi este onoare și cum nu, când la mai marele satului este chemat la prânz, și numai d-na preoteasă și cocoana lui se pot duce la „iauzen“ (ojină) la doamna notărășită. Trist lucru, dar' adevărat.

Și acum ca vîrf la faptele lor nevrednice, domnii nostri reprezentanți au mai schimbat și numele comunei, se înțelege de sine că și aceasta s'au făcut la porunca fibirului Kajtar, pe care domnii nostri reprezentanți l-au ales de cetățean de onoare al comunei. Din 10 comune ale cercului Alibunari, numai reprezentanții nostri au fost atât de mameluci, să facă una ca asta. Onoare voaș, dlor reprezentanți. Mergeți numai tot așa înainte, că apoi după moarte veți găsi ușa raiului și pe sf. Petru cu brațele deschise.

Cu data de prima Aprilie comuna noastră e în schimbată în „Român-Petre“, una însă totuși ne mîngăie — afară de reprezentanți — că domnii cei dela putere nu și-or ajuns scopul dorit, adecă din Petruvasila — se facă „Péterfalva“ — ci au făcut-o „Român-Petre“, care cuvînt grăit de poporul nostru este „Român-Petre“, și că am ajuns la acest nume din urmă putem mulțumi dlui *Dr. Andresi*, medic comunal.

Îmi țin de datorință a observa, că la adunarea în care s'a schimbat numele comunei părintele Ioanichie Neagoe era greu bolnav, și prin urmare nici nu a luat parte la adunare.

În 3 l. c., când judele a publicat că numele comunei e schimbat, atunci mulțimea de popor adunată, nemulțumită de acest fapt, murmura, întrebând de jude, că de ce au făcut una ca aceasta, ear' el tăcea ca pește în apă, și nici cu un cuvînt nu răspunse poporului din a cărui sudoare trăește.

Ear' acum după-ce am descris sincer numai a suta parte din năzdrăvăniile ce se fac în comuna noastră, din partea domnilor aduși de străini și plătiți de noi, vă puteți închipui ce fel de soarte are sormanul plugar — acasă la el.

O că dulce ne mai este libertatea și traiul în fericita țeară ungurească!!!

„Geotin“.

Despre comune.

Dările (aruncurile) comunale.

Când comuna nu-și poate acoperi cheltuelile din venitele averei comunale, poate arunca *dare comunală* asupra locuitorilor și proprietarilor din comună. Aruncarea dăreii se face după darea directă de stat, ca dare suplinitoare, numai rar de tot se pot introduce și astfel de dări, cari statul nu le cunoaște.

Dările comunale se pot întrebuița spre ori-ce scop comunal și pot chiar să

întreacă dările de stat. În multe comune din țeară darea comunală e mai așa de mare ca și cea de stat, ba în câteva comune e chiar și mai mare ca cea de stat.

Dările comunale nu se aruncă totdeauna după același fel de dare directă, ci se ia în vedere aceea, că cine are folos după dare și numai aceia se pun sub dare, cari totodată trag și folos după-ce plătesc. Legea spune următoarele:

În comunele mici și mari ca și în orașele cu consiliu:

a) *cheltuelile de administrație, ce interesează în asemenea măsură pe fie, care locuitor, se aruncă după: darea pe pământ, darea pe casă, darea pe venit, darea institutelor îndatorate la socoteală publică, darea pe băi (mine), darea pe interese după capitale și darea pe rente;*

b) *cheltuelile în interesul posesiunii de pământ se aruncă numai pe darea pe pământ;*

c) *cheltuelile, cari nu pot fi înșirate în cele 2 clase de mai înainte, precum cheltuelile pentru poliția din lăuntru și pentru siguranța obștească se pot arunca asupra tuturor felurilor de dare directă înșirate mai sus — afară de darea pe venit, ce o plătesc arăndașii deșerturilor după această arândă.*

Împotriva hotărîrilor reprezentanței, prin cari se statorosește temeiul de drept și măsura dărilor comunale, se poate apela la adunarea comitatului, ear' de aici la judecătoria administrativă (§. 33 art. XXVI. din 1896).

Nu sînt datori a plăti cheltuelile împreunate cu paza cîmpului acei proprietari, cari nu trag folos din ele și se îngrijesc singuri în treaba asta.

Darea de stat a zilerilor s'a șters în anul 1883, dar' în astfel de comune unde scutirea de dare a zilerilor ar pricinui o scădere mare în darea comunală, școlară ori comitatensă, comuna poate hotărî, ca zilerii se plătească dare comunală după plata de muncă. Darea aceasta a zilerilor nu poate fi mai mare decât plata pe o zi de lucru (după-cum o statorosește comitatul) san mai mare decât jumătate din cea mai mică sumă de dare, ce se plătește în comună.

Suma de ajutoare pentru căile ferate de interes local, cum și felul de aruncare, se hotărăște de reprezentanță pe calea bune înțelegeri. Hotărîrea e a se aproba de comitat și după aceea de guvern. Hotărîrea trebuie publicată și pusă în 15 zile spre vedere publică la casa comunală; contra ei poate apela ori-care locuitor sau posesor din comună.

În orașele cu consiliu se poate îngădui arunc comunal și pe dările indirecte, s'e iee taxe, bani pentru loc și vâmi, și s'e introducă chiar și dări noue, pe cari statul nu le-a întrebuintat.

Nu plătesc dare comunală după plățile sau pensiunile lor slujbașii de stat, oficerii, slujbașii jurisdicționali (comitațenși), învățătorii poporali și în comune mici și mari notarii. — Deasemenea nu plătesc nici preoții după acele venite ce le au numai după oficiul de preot, ce-l poartă în cutare parochie.

Primarii (juzii) comunali nu se pot cinsti cu scutirea de dare comunală (hot. minist.). Casele libere de dare de stat, nu sînt libere de dare comunală sau de școală (ord. minist.)

Aruncarea dărei comunale se îndeplinește de organele comunei (notar, perceptorat în orașe), contra cărora se poate apela la comitetul administrativ, ear' de aici se poate apela la judecătoria administrativă (§. 34 art. 26 din 1896).

Darea comunală se stringe deodată cu cea de stat.

După dările comunale nu se plătește camătă de întârziere (ord. minist.)

Victor Onișor.

Din București. Statua lui Eliade.

— Vezi ilustrația. —

În fața palatului Academiei se află în București trei statue: în mijloc statua marelui Domn Mihailu Viteazul, care e la mijloc, ear' de două părți sînt statuele a lor doi învățați mari ai Românilor, cari au redășeptat România și au întemeiat cele dintăiu școale naționale.

Una e statua marelui dascăl George Lazar, ardelean de-ai noștri, ear' cealaltă e statua lui Eliade, mare învățat și scriitor. Ilustrația noastră ne înfățișează pe aceasta din urmă. Eliade e făcut în poziție, cum obicnuia el a ține cuvântări și învățături către ascultătorii sei.

PARTEA ECONOMICĂ.

Nutrirea albinelor primăvara.

Stuparul priceput lasă de cu toamnă miere îndeajuns pentru albinele din fiecare coșniță, ca s'e nu fie silit a ajuta primăvara. Cel-ce lucră astfel, rar va av'e prilejul de a se plînge că 'i-au perit stupii de foame; nu tot așa se întemplă cu cei-ce scot prea multă miere toamna. Acestia pot s'e fie cu tot dreptul îngrijați de iernarea stupilor și ușor o pot păți chiar și în Aprilie, dacă nu vor a le da ajutorul de lipsă. De aceea cu prilejul cercetărei, de care am vorbit în alt număr al foii noastre, v'z'nd că e lipsă de miere trebuie s'e le dăm fără întârziere. Mai potrivită e mierea păstrată în faguri cu căsulii astupate, adecă așa cum îi scoatem toamna din coșniță și de cari stuparul totdeauna trebuie s'e aibă în rezervă. După-ce 'i-se descoper căsulile, fagurul s'e așează seara pe un tăier (farfurie) și cu acesta sub coșniță; ear' albinele peste noapte duc mierea în fagurii lor. Dimineața la toată întemplarea se ia tăerul cu fagurul, ori s'a cărat mierea din el ori nu, pentru-că dimpotrivă li-sc dă prilej albinelor din alte coșnițe de a deveni răpitoare. În altă seară li-se poate pune din nou acel fagur, dacă ar mai fi rămas miere în el, sau cer'nd trebuința alt fagur cu miere.

În coșnițele mobile, adecă în cele de scândură se pune un fagur sau doi cu miere dind'er'etul celorlalți; aici merge lucrul mult mai ușor.

În lipsa fagurilor cu miere în celule (căsulii) astupate e bună și mierea feartă cu puțină apă, curățind spuma ce se formează în timpul ferberii și apoi în stare călduță, după-ce am pus pe deasupra bucățele de paie spre a nu se îneca albinele, li-se dă în tăiere.

Fiind fagurii numai până la jumătatea unei coșnițe de nuiete, pentru a sta tăierul cu miere aproape de faguri se pune sub el o cărămidă, care în timp ceva mai rece e bine s'e fie încălzită, căci cu chipul acesta se îndeamnă mai bine la ducerea mierei.

În lipsa mierei se amestecă 3 părți de apă cu 5 părți de zăhar galbin, ferb'ndu-se până s'au făcut întocmai ca mierea și curățind și cu acest prilej spuma de pe deasupra. Această amestecătură se dă în stare călduță și întocmai ca și adev'rata miere. Umbl'nd cu miere, s'e avem mare grije, ca s'e nu răm'ne urme de ea pe poliță, în jurul coșniței sau prin stupină, pentru-că cu chipul acesta foarte ușor pot deveni albinele răpitoare, lucru de care trebuie s'e ne ferim.

Îngrășeminte.

Cultivat an de an chiar și pământul cel mai bun dela un timp începe a nu mai da roade de ajuns și în urmă devine aproape sterp. Și e lucru foarte firesc, pentru-că plantele spre a pute crește au lipsă, pe lângă apă, și de o mulțime de alte materii din pământ și din aer. Împrumutând aceste materii plantelor, pământului 'i-se slăbește puterea roditoare, care trebuie în mod meșteșugit îngrășindu-'l. Aceste, de altfel, sunt lucruri cari le știe ori-care plugar și dacă le-am pomenit la acest loc, am făcut-o numai pentru o mai bună pricepere a celor ce urmează.

Materiile cu cari se îngrășează pământul sunt: gunoiul de vite, de cai, de oi, de porci, materiile din privăzi (de om) și găinașul, cari întrec pe toate celelalte soiuri de îngrășeminte, pentru-că conțin în sine toate materiile de lipsă la nutrirea plantelor.

Îngrășeminte bune sunt și: compostul, varul nestins și marga, de cari poporul nostru n'a ajuns încă să facă întrebuințare. Și cu atât mai puțin a făcut până acum întrebuințare de așa numitele îngrășeminte industriale sau comerciale (gunoiul măiestrit), cari în alte țări se folosesc în mare măsură.

Aceste îngrășeminte sunt de trei soiuri și anume: îngrășeminte bogate în azot, îngrășeminte bogate de fosfor și îngrășeminte bogate în potașe. Azotul, fosforul și potașa sunt trei materii neapărat trebuincioase pentru creșterea plantelor; ele se află și în gunoiul de vite și acestea e cu atât mai bun, cu cât aceste materii se află în măsură mai mare.

I. Îngrășemintele bogate în azot sunt:

1. *Nitratul de Chili* este un fel de sare albă, care se scoate din pământul Americii de mează-zi, de unde se duce și se vinde în toată lumea. E bun pentru spicoase, cucuruz, cânepă, napi de zahăr ș. a. El se dă pământului în măsură mai mică și deodată cu sămânța. Se folosește și ca îngrășământ pentru holdele cari au suferit de ger peste iarnă.

2. *Guano*, care se aduce din Oceania, este de culoare brunetă și e un gunoiu de mare preț.

3. *Guano de lilieci* și *guano de pește*, sunt două soiuri de gunoiu earăși indestul de bune.

4. *Făina de sânge și carne* se găsește din rămășițele animalelor tăiate s. p. coarne, copite, vine, muschi, sânge ș. a., cari mai cu seamă în orașele mari se află din belșug pe un preț mic.

5. Sunt fabrici, cari adună un fel de materie numită *amoniac*, bun ear' pentru îngrășarea pământului.

II. Îngrășeminte bogate în fosfor sunt:

1. *Oasele*, cari pentru a pute fi întrebuințate, se prefac în făină, cenușe sau cărbune de oase. Aceste sunt bune mai cu seamă pentru spicoase, fiind de ajuns 6—800 chlgr. pe un hectar.

2. *Osteolite și coprolithe*, ce sunt un fel de petri, cari în unele locuri se află în mare măsură. Aceste se măruntesc și pregătesc anume în fabrici și după aceea se vând, folosindu-se la îngrășarea pământului.

3. *Apatite, fosforite*. Aceste se scot din anumite minerale foarte răspândite, se prelucră și numai după aceea se pot întrebuința la îngrășarea pământului.

4. *Sgura lui Toma* se produce cu prilejul topirei ferului, alegându-se fosforul în formă de făină, numită după născocitorul ei — Toma și bună, indeosebi, pentru rovinile și mlăștinile secate și pentru fânațele umede.

III. Îngrășeminte bogate în potașe sunt:

1. *Cenușa*. Potașa este o materie neapărat de lipsă pentru toate plantele și se află în cenușa ce rămâne din arderea ori-cărei plante. Cea mai bună este cenușa de lemne și de paie. *Cenușa de cărbuni de peatră* și de pământ n'are aceeași bunătate și putere ca cea de lemne și de paie.

2. *Funinginea* încă se întrebuințează la îngrășarea pământului.

3. *Feldspaturile*, cari sunt un fel de petri, conțin multă potașe.

4. *Sărurile de Stassfurt și Caluj* vin înainte sub deosebite numiri, așa: *carналita* albă și roșie, *kainita*, *kieserita*, *syvina* ș. a., cari se scot din pământ, vînzându-se pentru întrebuințarea lor la îngrășarea pământului și la deosebite industrii (meșteșuguri).

5. *Praful și noroiul* de pe strade și drumuri, amestecat cu balegile de vite încă este un bun gunoiu mai cu seamă pentru fânațe.

6. *Noroiul din bălți* încă se întrebuințează în multe locuri pentru îngrășarea pământului; dar' unde el a stat mult timp sub apă, e de lipsă, se se lase mai îndelungat la soare, căci în felul acesta, prin lucrarea aerului, ploii și a soarelui, îi crește puterea de lipsă la îmbunătățirea pământului.

7. *Sarea* deasemenea face bun serviciu la unele plante s. p. la spicoase, la cânepă, pe livezile umede ș. a.

9. *Ghipsul* se folosește la înmulțirea roadelor de luțernă, trifoiu, legume ș. a., pe cari se împrăstie — bine măruntit — dimineața. Ghipsul se folosește și în grajd și pe grămada de gunoiu pentru a împede cașirea amoniacului din acelea.

Toate soiurile de îngrășeminte, despre cari s'a pomenit aici, se împrăstie pe locuri cu mașini anume. Cu privire la în-

trebuințarea acestor îngrășeminte din partea plugarilor nostri nu ne putem aștepta la cine știe ce lucru mare în cel mai apropiat viitor; pentru-că de o parte ele sunt scumpe în asemănare cu gunoiul de animale, de altă parte pentru-că nu le are mai la îndemână și ele nici nu întrunesc toate însușirile cari le întrunește gunoiul de animale. Pentru-că pe când acesta conține materii uzotoase, fosforoase, de potașe ș. a. în o măsură potrivită, pe atunci gunoiurile artificiale conțin numai câte una din materiile numite; astfel că numai cu una din acele îngrășeminte pământul nu se poate direge nici-odată așa de bine ca cu gunoiul de animale. Pe lângă acest neajuns se mai adaugă și rēul că unele se amestecă cu nēsip, pământ ș. a. materii, cumpărând cu chipul acesta pe bani materii cu totul nefolositoare.

Din cele expuse până aici am pute trage învățătura, ca cu gunoiuri măiestrite să facem mai întâiu numai probe. Să cercăm adecă și cu un fel și cu altul pe toate soiurile noastre de pământ: pe deal și în vale, pe locuri nēsipoase și lutoase, la locuri de arat și fânațe, la vii și pomi, la legume și flori. Vîzēnd apoi că cutare și cutare îngrășământ unde și cum isbuțește mai bine, putem să lucrăm și în mare, știind că „*ce ved ochiu, crede inima*“. Până atunci însă să ne nisuiam a produce gunoiu mai mult și mai bun; ceea-ce se poate ajunge numai prin introducerea în economie a plantelor de nutreț, ca luțerna, trifoiul ș. a., pentru-că numai cu chipul acesta vom ajunge la nutreț din destul, putēnd astfel să ținem și vite mai multe și mai bune și producēnd totodată și bucate din belșug.

Nu mai dāndu-'i pământului hrană indestul de bogată, ne va pute da și el, nouē și animalelor noastre roadele dorite.

Robi neștiinței.

Cel mai mare și mai primejdios dușman al omenimei a fost și este, fără îndoială, *neștiința*. O scurtă și fugitivă privire a întâmplărilor din timpul trecut și din cel de față ne va lămuri pe deplin.

Cei dintăiu oameni timp îndelungat n'au știut ce sunt *hainele*, nici *locuința* și nici alte o miei și o sută de trebuințe; leagănul omenimei — raiul — fiind în țeri pururea calde, unde nu e iarnă, nici frig, nici geruri, oamenii puteau trăi și goli și fără case, acoperiți numai cu cerul. *Hrana* încă nu le va fi făcut multă bătaie de cap; pentru-că în țerile calde, mai la tot pasul și în ori-ce timp se găsește câte ceva pentru omorirea foamei.

O atare viață a oamenilor celor dintăiu — fără haine, fără case, fără vite și fără nici o economie, cu un cuvēnt viață de sēlbatici, în istorie se numește viață fericită, pentru-că — se zice — cu cât mai puține trebuințe are omul, cu atât mai puține griji și prin urmare mai

multă liniște, odihnă și pace a trupului și sufletului. O fi!

Dar' în zilele noastre și pe locurile aceste, unde iarna ține o jumătate de an, nu e chip și mod de a trăi fără îmbrăcăminte, fără locuință și alte nenumărate lucruri neapărat trebuincioase; acum „pânea cea de toate zilele“ se agonisește cu multă trudă. De altfel, în cele din urmă, toată munca și zoala bietului om se reduce la: a ave ce se mănânce, cu ce se îmbrace și unde se locuiește. Ear' pe viitor, cu înmulțirea oamenilor, acoperirea acestor trebuințe va cere încordări tot mai mari și lupta pentru traiu va deveni din ce în ce mai grea și mai anevoioasă.

Pentru lupta aceasta crâncenă a viitorului însă o rază de nădejde pare a se ivi în sufletele oamenilor, dându-le tărie pe calea cea colțuroasă, care duce la izbândă și raza aceasta de nădejde se cuprinde în știința și cultura cea adevărată, cari trebuie să 'și-le însușească fiecare om. Odinioară era iobăgie și asupriri pentru poporul de rînd, bine și îndestulare pentru boierii poporului. Acel rău însă ține și acum, numai în altă formă. Și azi sînt o seamă de oameni, cari o duc bine, căci au de toate; dar' pentru cei mai mulți se pregătește un rău mult mai mare ca în trecut. Lipsele și datoriile oamenilor cresc din an în an și, pare-că, și bătaia lui Dumnezeu încă însoțește aceste rele. În atari împrejurări grele toți dorim o ușurare. Unii, cum sînt țeranii maghiari, se răscoală în contra celor bogăți, vrînd să le împărțească averile și astfel se fac ei altă rinduială, pentru-că ei cred, că cu chipul acesta își vor ușora necazurile și greutățile. Alții sînt earăși purtați de alte gânduri fără căpătăiu, cari n'au dus și nu vor duce la bun sfîrșit.

Și ce facem noi Românii? Noi nu ne răscolăm, ci răbdăm; poate-că sîntem de credință că „cel-ce răbdă până în sfîrșit se va mîntui“. Dar' nici așa nu e bine; pentru-că, vrînd să ajungem la o soartă mai bună — și aceasta o voim negreșit, — avem o mulțime de datorințe, una mai mare și mai sfîntă ca cealaltă, între care în locul întăiu vom pune: învățătura și creșterea bună, pe urma cărora va urma bunăstarea și astfel ferirea nației noastre.

Fără învățatură mai multă de carte nu putem nădejdui la o îmbunătățire a economiei noastre; ear' a purta încă mult timp economia în modul cum se poartă azi, este a ne primejdui viitorul. Numai știind și fiind în stare a scoate prin munca noastră înzecit mai mult din pămînt, vom pute ține de aici încolo pas cu lumea, care înaintează în ruptul capului, pe noi lasându-ne departe în urmă. Semne ale înapoierii noastre aflăm la tot pasul mai în fiecare comună românească:

preoți, învățători, notari și alți fruntași, cari nu-și împlinesc după cerința unele din cele mai de căpetenie datorințe; de unde urmează, că școala e mai numai cu numele, gradina școlară și ale economilor nu sînt cultivate cu pomi nobili și legume, față de îmbunătățirea soiurilor de animale domestice (de casă) și față de economia câmpului peste tot nu se urmează cu o mai înțeleaptă chibzuire; lipsesc *tovărășiile economice*, menite a înlesni cumpărarea mașinilor neapărat trebuincioase, lipsesc în sfîrșit.... — cine ar pute să înșire toate câte lipsesc?

Am pute să mergem mai departe, arătînd lipsa cea mare de meseriași și negustori români, a căror loc îl țin străinii, ear' noi și copiii nostri sîntem siliți a flămînză, a ne îndestuli cu un traiu ca vai de el sau a lua lumea în cap. Dar' ajungă cele zise până aici.

Și din atîta putem să ne încredințăm de nou, că multe-cele apasă, fără milă asupra neamului românesc și mare număr de neajunsuri ne ocolesc. Ear' pricina acestor lipse și neajunsuri zace — trebuie să o recunoaștem — în noi înșine, în *neștiința noastră*, care ne pune pedecel felurite de câte-ori încercăm să facem un paș înainte pe calea înaintării.

Neștiința o putem asemăna cu un lanț greu, care ne ține legați de mâni și de picioare, fără a ne lăsa să facem deplină întrebuintare de ele; se poate asemăna cu un întunec nepetrunș, în care orbecăm și care nu ne îngăduie un mers repede spre ținta dorită, ci ne silește să-i rămănem robi și în această stare ticăloasă să-i slujim și să 'i-ne închinăm.

De aceea am zis la începutul acestui articol, că cel mai neîmpăcat dușman al omenimei a fost și este neștiința. Dar' ea va fi și în viitor cel mai hotărît dușman al tuturor acelor, cari nu vor alunga-o cu un cîș mai înainte.

Și tocmai de aceea zicem cu sfînta scriptură și la acest loc: „Să ne lumineăm simțirile“ și „*Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime!*“

În lumina cunoștinței noastre, întunerecul se va topi ca ceara de fața focului și cu perirea lui robi neștiinței nu vom mai fi.

APRILIE.

Povețe economice.

În luna Aprilie sămănăm cucuruz (păpușoi), hrișcă, grâu, sêcară, trifoiu și âănepă și punem cartofi. Udă bine pomii sădiți de curînd. Plivește și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu întărzii. Răsadnițele cu acoperiment să descoper toată ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de îngheț. Să începe lucrul în vie. Sfîrșește cu săditul viilor noue. În lipsa de ploaie udă grădina de legumi. După sf. George vitele,

se scot la pășune. Întoarce grănele și, ca să le mîntui de gîrgărițe, pune lână neșpalată în apropierea coșurilor de grâu, căci amirosul ei le alungă.

De-ale vremii.

Aprilie frumos, Maiu viforos. Aprilie umed aduce roadă și binecuvîntare. Gîndacii din Aprilie îngheață în Maiu. Negura din Aprilie, la răsărit și mează-zi, e semn buu. De tună în Aprilie, nu te mai teme de ger. Aprilie frumos, înseamnă vară furtunoasă.

Ce este alcoolismul.

Doctorii dau numele de alcoolism otrăvirei cu alcool și cu beuturi alcoolice.

Numim otravă ori-ce lucru care — odată ce a intrat în trupul nostru — sub formă de beătură ori de mîncare, naște turburări felurite, unele mai puțin primejdioase, altele mai mult, ba unele producînd chiar moartea.

Alcoolul este otravă?

Da, alcoolul este otravă. El produce turburări grele în corpul nostru, lovește și puterile trupești și mintea noastră. El nu lasă pe om să meargă drept, ci îl face să șovăiască și să cadă. Din pricina alcoolismului omul are tremurături. Alcoolul face pe om nebun și criminal, îl împinge să ucidă chiar pe ființele pe cari le iubeste. Cine se otrăvește cu alcool ajunge slab de minte, timpit, adevărat dobitoc, ori și mai rău decît dobitocul. Ba este un lucru și mai grozav. Dacă ar lovi otrava numai pe omul care bea, îndată-ce ar muri el s'ar isprăvi... Alcoolul însă face ca copiii omului care bea să fie bolnavi, schilozi, să aibă boala copiilor, ori să fie timpiti sau criminali.

Eată pe scurt ce este alcoolul. Să vedem acum cum se face?

Alcoolul, sau cum zicem mai de obicei spirtul, se găsește în toate beuturile fermentate, el este esența (puterea) acelei beuturi.

Cea mai obișnuită din aceste beuturi fermentate este vinul.

Vinul se face din struguri, pe cari îi călcăm și-i punem la teasc. Mustul ce ese de aci se pune în vase, și acolo dela sine începe să fearbă. Ferberea aceasta se zice în știință fermentațiune și toate beuturile cari ferb se zic beuturi fermentate.

Ferberea aceasta sau fermentațiunea dă naștere la două materii:

1. Una gazoasă, adică cum este aerul. Ea se chiamă pe limba științei acid carbonic. Acest acid carbonic se numește așa pentru-că are același efect ca și gazul ce ese din mangal, care ne poate omori, dacă ne închidem într'o odaie unde se nu între aer. Prin urmare acidul carbonic este otrăvitor....

2. Altă lichidă (curgătoare) care este alcoolul puterea vinului.

Va se zică vinul este o materie fermentată și alcoolică.

Tot așa este: vinarsul, licuorul, romul, coniacul, șampania, ș. a.

Să ținem dar' minte aceste: beuturile fermentate au alcool și alcoolul ne poate otrăvi.

(Din „Albina“).

T.

„Teușana“.

— Convocare. —

Subscrișii membri fondatori ai înființării societății comerciale pe acțiuni „Teușana“ în Teiuș, — în înțelesul hotărârii din 24 Octombrie 1897, adusă pentru subscrierea capitolului fundamental — invită prin aceasta în înțelesul §-ului 154 al legii comerciale pe toți subscriitorii de acții la

adunarea constituantă

care se va ține în Teiuș, la 19 Aprilie st. n. a. c., la ora 1 d. a., în localul școlii de fetițe.

Obiectele puse la ordinea zilei sânt:

1. Raportul cassarului provisor despre rezultatul subscrierilor.
2. Deciziunea asupra constituirii sau neconstituirii societății comerciale.
3. Eventuale propuneri.

Teiuș, în 3 Aprilie 1898.

Alex. Velican, Stefan Crișan.

advocat.

Știri economice.

„Bihoreana“. „Gazeta“ scrie: Dela Oradea-mare primim știrea, că prospectul întemeietorilor noului institut de credit și economii, ce are să se înființeze acolo, a avut un rezultat din cele mai frumoase. Numărul acțiunilor subscribe a trecut până acum cu vre-o 200 peste numărul plănit întâiu. Listele de subscriere încă nici nu s'au înapoiat toate, și se prevede, că vor sosi încă subscrieri cel puțin pentru 200 acții. În vederea acestora e foarte probabil, că fondatorii vor ridica capitalul social la 250.000 fl. (în loc de 200.000 fl., cum s'a prevăzut în prospect). Mulți dintre subscriitorii au plătit dela început suma întreagă a acțiunilor subscribe, așa că noua bancă va pute să înceapă lucrările cu un capital disponibil de mai multe zeci de mii de florini. Mercuri după Paști fondatorii se vor aduna la Orade pentru a stabili statutele și a se înțelege asupra constituirii. Adunarea generală de constituire se va ține, probabil, în 12 Maiu n. c.

Reuniune de consum în Sasca-montană. Românii din Sasca-montană au pus și ei la cale înființarea unei asociațiuni de consum, care se va numi „Comoara“. În 19 Aprilie n. se va ține adunarea de constituire.

„Auraria“. Ni-se scrie: Abrud, 31 Martie n. Astăzi s'a ținut adunarea generală a institutului de credit „Auraria“. Capitalul social e de 30.000 fl., fondurile de rezervă 42.000. Profit curat 12.803 fl. 80 cr. Depuneri spre fructificare 240.376 fl. 72 cr. Cuponul se plătește cu 10 fl. Spre scopuri de binefacere s'au votat: „Casa națională“, 1 rată 250 fl. „Reuniunea femeilor române“ 250 fl. „Casina română“ 100 fl. „Petru Maior“ 25 fl. „România-Jună“ 25 fl. Biserica din C.-Gârbău 20 fl. Biserica din Albac 25 fl. „Reuniunea de agricultură“ Sibiu 20 fl. Convictul din Lugej 25 fl. Mănăstirea din Prislop 20 fl. Fondul școlastic gr.-cat. Sibiu 15 fl. Pomul de Crăciun al reuniunii femeilor române din Abrud 50 fl. În sumă totală 825 fl.

Din viața lui Stefan-cel-Mare.

Povestea lui Stefan-Vodă și a credinciosului seu Nourăș.

Stefan-Vodă era evlavios, nevoe mare. Dar' nu avea evlavie de aceea mincinoasă și înșelătoare; ci era înșufiat de adevărata iubire către cele sfinte și drepte. Căci cine ca dînsul toată isprava lucrărilor lui Dumnezeu o da? Cine mai mult asuda ca să nu lase nimic dintr'acele, ce ome-neasca siliată ar pute face? Când era trebuință de sfat bun, gata era pe al tuturor a-l asculta. Când era de folos graba, somnul nu-l ținea, odihna nu-l încălcea, sbura ca o pasere. Ear' la îndrăzneală de ajutor, viața nu-și cruța, cu sabia în mână pe însuși moartea înfrunta. Așadar' cu picioarele de-apurarea pe peatra ajutorului de sus, măselele vrășmașilor sdrobia.

Pentru aceea la fiecare isbândă ce făcea, ridica în lauda Domnului câte o biserică sau mănăstire. Ear' din toate mănăstirile, cea care îi plăcea lui mai mult era mănăstirea Putna. Acolo puse el de ridică niște palaturi frumoase; și când în timp de pace trebile Domniei îi da câte puțin repaus, acolo se ducea de-și mai îndulcea amarul acestei lumi mincinoase.

Aici în fața lui Dumnezeu și în liniștea sufletului cugeta și născocia la planuri pentru fericirea dragei sale Moldove. Și totuși nici aici nu scăpa de ispite; căci eată ce 'i-se întâmplă într'una din zile pe când se afla în răgaz într'această mănăstire:

Stefan-Vodă avea pe vremea aceea, în casa sa, pe lângă alți curteni, și pe un tinăr, anume Nourăș. Acesta era foarte frumos la față, și voinic de vorba o lume de dînsul. În luptă era totdeauna alături cu Domnul seu, și nu voia niciodată să se lase mai pe jos decât dînsul în vitejie. Era vioiu, știi, numai spirit, grăia miunat și știa să-și dobândească dragostea tuturor. Pe lângă acestea mai avea și un vers ângereșc. Pentru care Stefan-Vodă îl iubia cât un lucru mare, și adesea îl pune să-și cânte. Se culca într'o cameră cu dînsul, și ori încotro se ducea, era nedeslipit de el.

Curtenii ceialalți, cum sînt curtenii, îl pismuiau și-i purtau sâmbetele ca să mi-l răpue. Gurile bârfitoare ziceau că este fiu din flori al lui Stefan-Vodă.

Și fiindcă pismașii lui Nourăș nu știau cum să-și ponegrească înaintea lui Vodă, ei scormoniră că ar fi îndrăgostit cu Doamna, ce-și luase Vodă, și căutau vreme cu prilej să 'mi-l prăpădească. Când într'una din zile, vine un pismătăreț și spune lui Stefan-Vodă, că Nourăș moare de dragoste după Doamna, și că dovada pentru această neleguire a lui o poartă în sîn, unde o va găsi, de va voi să-și caute. Pasă-mi-te Nourăș găsisse chiar în acea dimineață prin grădină o năframă pe care doamna o perduse, și n'apucase încă să 'i-o dea. Stefan-Vodă, când auzi de unele ca aceste, se făcu foc și pară

de mânie, și se tulbură în suflet ca o fiară săgetată la inimă. Se pogori în grădină, întâlnește pe Nourăș care tocmai umbla să urce treptele palatului și îl întreabă ce are în sîn. Acesta, fără să se teamă de ceva, scoate năframa Doamnei din sîn și 'i-o arată. Stefan, nu zise nici un cuvânt, însă îi înfipse deodată hangerul în piept. Nourăș abia mai putu îngâna:

— Mor, Doamne, dară mor nevinovat. Pe cinstita față a Maicei Domnului, că spun adevărul.

Și căzu, gâlgăind sângele dintr'în-sul ca dintr'o vacă.

Doamna văzând pe Vodă întorcându-se din grădină, galben ca turta de ceară și cătrănit de supărare cum nu-l mai văzuse ea, îi trecu un fer rece prin inimă de frică, și temându-se a-l întreba ce are, se cobori repede în grădină pe o scară de din dos, unde nădejduia să afle de ce este Domnul seu așa de mănios.

Acolo găsi pe Nourăș dându-și sufletul, cu hangerul înfipt în piept și cu năframa ei în mână. Se duse lângă dînsul, îl cercetă, socotind deocamdată că vre-un vrășmaș să-și fi ucis. Când, uitându-se la hanger, îl cunoscu. Atunci înțelese totul. Nourăș nu putuse a-și răspunde nici un cuvânt.

Se vede că simțea ea în inima ei ceva pentru Nourăș; dar' el nu știa nimic, și o cinstea ca pe Doamna sa. Văzând însă acel trupșor gingaș, scaldat în sânge și sbătându-se în ghiarele morței, se umplu de o jale nepovestită. Pe lângă aceasta, tremurând și de asprimea Domnului seu, cu gând că nu vor fi crezute răspunsurile la întrebările ce-și va face Vodă, tulburându-i-se mintea, trase hangerul din inima lui Nourăș, și-l înfipse sieși și căzu grămadă peste dînsul. Stefan-Vodă pînă la ficiți de mahnire când îi văzu morți, porunci de-și îngropă chiar în locul unde își de-teră sufletul; ear' de pariș porunci de-și spânzură în poarta mănăstirii.

În loc de cruce, călugării le puse un măsteacăn, care îndată și prinse rădăcină. La o sută de ani, un alt măsteacăn se puse în locul aceluia pe care putregaiul începuse a-l roade. Și din veac în veac se schimbă măsteacănul până în ziua de astăzi. Si aceasta se face pentru pomeneirea sufletelor lor, ca să nu se uite nevinovăția lor, și să nu rămăie cu țărina în gură.

Eată o pildă pe care toți oamenii ar trebui să nu o treacă cu vederea, dacă vor ca pacea și liniștea să desjuge la casa lor. Zavistiei trebuie să 'i-se strivească capul ca la un șerpe veninos de cum începe a 'și-l ridica. Zavistnicul și pismătărețul trebuie să șterși de pe fața pământului, ca nici de nume să nu 'i-se mai pomenească. Cetății tari, seminții numeroase și cugete fără prihană, au fost zdrobite de zavistie și de pismă și așa va fi până în veac. De aceea bine a făcut Stefan-Vodă de a poruncit să se spânzure pîrșul-

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș

de

Silvescu Moldovan.

(Urmare).

Ocupațiunile Moșilor.

Ținutul Moșilor e muntos și văile înguste, ce se adâncesc printre coastele de dealuri, au pământ petros și puțin roditor. Aceasta e cauza, că economia câmpului este restrinsă. Păpușoiul (porumbul) nu se face decât la Câmpeni și la Bistra, în valea Arieșului, unde clima este mai moale. Ear' spre Găina sau pe la Albac și Scărișoara se prășește numai secară și ovės, mai puțin grâu, apoi cartofi etc. Natura locului a avisat pe Moș la alte ocupațiuni, decât plugăritul, care nu produce atât, ca să-și poată îndestuli traiul. A trebuit deci să-și afle alte isvoare de câștig, cari să înlocuească slaba dărnicie a pământului seu. Un isvor de traiu mai însemnat ca plugăritul, este *economia de vite*. În Munții-Apuseni însă livezile și locurile de pășunat nu se află în așa întindere, ca în alți munți de ai noștri, bunăoară, ca în munții Hațegului sau ai Terii-Oltului. Cu mult mai mare și am pute zice covârșitoare extindere au pădurile, bogate în tot felul de arbori. Pădurile, cari în unele părți, mai cu seamă înspre munții Bihariei formează codri străvechi, abia atinși de securea distrugătoare, l-au îndemnat pe Moș a se folosi de bogățiile lor. Codrul „frate cu Românul”, care în timpurile de restriște a ascuns pe Moș în tainicul său sin, tinzându-i adăpost, i-a oferit totodată și isvorul de câștig cel mai de frunte. De aceea ocupațiunea principală a Moșilor a fost din timpuri străvechi și este și azi *lemnăritul, lucrul cu lemnul*. Moșii fac ciubere, donițe, (cofe) cercuri, șindile, lemne de zidit ș. a învățând meseria aceasta din tată în fiu. Mulți din ei sunt bărdași dibaci, cari clădesc din lemn turnuri de biserici, case și poduri foarte solide și trainice. De altcum satele se pot grupa încă după felul meseriei. Bistrenii, Câmpenarii și Sohodolenii sunt mai cu seamă bărdași (dulgheri); unii din ei fac case de lemn și le transportă descompuse la Abrud, în Zarand și alte locuri, unde le încheie și le clădesc. Albăcenii fac lemne de clădit: grinzi scânduri, lațuri, corni (caferi) etc. apoi tulnice, fiind vestiți tulnicari. În Certejea, Sécătura și în Bistra se fac cele mai multe șindile. Mai răspândită însă e fabricarea de vase, cu deosebire în Secătura, Neagra, Scărișoara și pe Riul-mic, în Ponorel și Vidre, dar' în măsură mai mică și în celelalte comune. Moșii, cari lucră vase, se numesc *văsari*. Ei sunt totodată și negustori, de oare-ce ei înșiși își transportă marfa spre vânzare la țeară.

Văsarii își încarcă ciuberele, donițele, cercurile și alte manufacturi pe cai și cutrieră nu numai Ardealul, ci și o parte bună din țeara Ungurească și alte țări mărginașe. Acestia sunt dintre Moși cei mai cunoscuți locuitorilor dela țeară, cari îi numesc de obicei: *ciubărvari*. Pe valea Arieșului și a Ampoiului, apoi pe Someș, pe Criș și pe alte căi, cari es din inima munților, întâlnim adese-ori caravane de Moși, ciubărvari și cercuitori, coborînd la vale și respirându-se prin Ardeal, prin Bănat și până pe la Dobritin și Seghedin și în alte locuri. După-ce își cheltuiesc marfa, cumpără bucate, pe cari le duc acasă, după-cum ne arată cunoscutul cântec al ciubărvărilor:

A plecat Moșul la țeară
Cu doniți și cu ciubară,
Și cu teocuri de resină
Să le dee pe fărînă,
Ca s'aducă bucatele
La copii și la muiere.

În timpul mai nou, Moșii răstrînși în câțva în meseria lor de lemnărit, prin concurență și prin prigonirea stăpânirii, au început a îmbrățișa și alte meserii. În Câmpeni și jur se găsesc acum și meseriași români.

(Va urma).

CRONICĂ.

Ajutorul de stat dat preoțimei. Din părțile *Făgetului* ni-se scriu următoarele: Împărțirea ajutorului de stat, la porunca dlui ministru de culte, prin venerabilele consistoare, este pentru noi preoțimea o mare primejdie. Ceea-ce mulți nu ar fi crezut, că se va întâmpla într'un stat constituțional ca Ungaria, unde în anul epocal 1848 s'a proclamat libertatea, egalitatea și frățietatea *pe hârtie*, totuși se întâmplă cu împărțirea ajutorului de stat. Nemulțumirea este generală cu privire la modul împărțirii a acestui ajutor. Spre a dovedi aceasta voesc a arăta forma după care s'au împărțit, în acești 3 ani din urmă mila statului maghiar, în protopopiatul *Făgetului*, diecesa Caransebeșului. Adecă s'a ales cam jumătate din preoțimea protopopiatului și li-s'a dat în anul 1895 cu puține excepțiuni câte 120 fl., apoi în anul 1896 tot la acei preoți li-s'a dat câte 142 fl. la fiecare, apoi în anul 1897 earăși la aceia câte 200 fl. la fiecare, până-când ceeaaltă jumătate, un număr însemnat de preoți venerabili, în parochii după împrejurări slabe, cari își implinesc datorințele cu scumpătate, propoveduind religiozitatea și moralitatea în popor, nu au fost pîrși nici-când, nici judecați de nici un for civil, nici condamnați de nici o autoritate, deci fără nici un motiv li-se deneagă ajutorul din partea dlui ministru — poate numai pe simpla denunțare a respectivilor notari cercuali, cari notari, ca să-și facă merite patriotice — ne denunță pe noi preoțimea și ne înfățosează ca „răi patrioți”. Mai mare abus și nedreptate ca cum se întâmplă de present, cu împărțirea acestui ajutor, nu cred ca să se întâmple nici într'un stat constituțional. Încheiu acest articol în nădejdea, că autoritatea noastră superioară va afla mijloacele potrivite spre vindicarea acestui rău, precum și pentru apărarea preoțimei, pe care stăpânirea civilă fără motive și dovezi o calumniază de nepatriotică numai ca să o poată prigoni și nedreptăți.

† *Virginia Bejan.* Din Bucovina ne-a venit trista știre, că iubitul și poporalul deputat al țeranilor români din Bucovina *Dr. George Popovici* a fost lovit de o grea pierdere, răposându-i săptămâna aceasta logodnica, d-șoara Virginia Bejan, cu care era să se cunune peste două săptămâni, Ne alăturăm și noi la durerea vrednicului deputat român.

Pentru marina și armata română. Încă înainte de închiderea sesiunii corpurilor legiuitoare din România ministrul de războiu va cere votarea unui credit de zece milioane de lei pentru marina de războiu. — În săptămâna trecută au sosit la București șese milioane de cartușe. Până acum magazinul cartușelor a fost în capitală, dar' în urma unei noue măsuri s'au întemeiat patru magazine pe lângă cele patru corpuri de armată. Cele șese milioane de cartușe au fost împărțite în părți deopotrivă celor patru corpuri de armată.

Episcopul Majlath și bibliotecile populare. Episcopul romano-catolic al Ardealului a adresat preoților din diecesa sa o circulară, prin care le pune în vedere, că în fața stăruințelor ministrului de culte și instrucțiune publică de a se întemeia prin comune biblioteci populare, preoții catolici trebuie să iee și ei poziție, ca nu cumva să i-se dee poporului cărți păgubitoare moralității. De aceea zice că preoții să stăruiască, ca să se

întemeieze în fiecare parochie și pe cât se poate și în filiale câte o bibliotecă populară bună. Parochiilor mai sărace episcopul le dă în cinste dulapuri pentru biblioteci. — Bine ar fi dacă și preoții noștri s'ar apuca să întemeieze biblioteci în parochiile lor.

Furtuni, ploi și inundații. În zilele din urmă frumosul timp primăvărat s'a schimbat deodată cu un timp rece împreunat cu furtuni și ploi. Timpul urit a băntuit în toată țeara, și prin ținuturile mai răci, furtunile au fost împreunate cu zăpadă. — Dar' nu numai la noi, ci după știrile ce ne sosese, și în alte țări, precum în România tot astfel de vremuri urte împreunate cu ploi și furtuni au fost. În urma ploilor celor multe, riurile în multe părți au inundat pricinuind pagube mari, cu deosebire în comitatul Aradului, unde s'au vârsat apele Murășului și Crișului-alb. În toate părțile e temere de inundații. În România din mai multe județe vin știri îngrijitoare cu privire la inundații. Există mari temeri să nu se întâmple și anul acesta nenorociri, ca acele din anul trecut.

Procesul de presă al lui „Bistritzer Zeitung”. Procesul de presă al ziarului săsesc „Bistritzer Zeitung”, care era să se țină la Cluj, mai întâiu la 29 Martie, apoi la 5 Aprilie a. c., s'a amnat din nou pe timp nehotărît.

Foaia săsească din Bistrița publică interesante amănunte asupra procesului ei. Anume redactorul ziarului cât și tipograful au cerut în scris amnarea pertractărei pusă pe ziua de 20 Martie, alăturând o adeverință dela doctor, că sînt bolnavi. Cererea lor până la 29 Martie n'a fost luată la rînd de tribunalul din Cluj, ceea-ce ei n'au știut. Netnăfățișându-se la pertractarea finală, tribunalul a amnat pertractarea și a poruncit totodată, ca tipograful și redactorul foii să fie prinși. În 29 Martie d. a. jud-le instructor a mers cu doi medici în locuința redactorului foii și la tipograf și i-a prins pe amîndoi.

Cei doi arestați, după-ce advocații lor îndeșert au cerut a dobândi liberarea lor, au fost duși în închisoarea ordinară. Advocății lor au cerut prin telegrame adresate președintelui tablei și ministrului de justiție nimicirea judecării nedrepte. Arestații au petrecut noaptea în închisoare, ear' dimineața au plecat, însoțiți de gendarmi, la Cluj, unde au fost predați tribunalului și arestați, de unde abia în ziua următoare au fost lăsați liberi.

Pe cale greșită. Din Zabalți ne scrie un corespondent al nostru, că acolo au fost mai mulți substituți de învățători și acestia s'au purtat bine și au făcut spor, pentru-ce poporeni de acolo le și sînt mulțumitori. Acum este unul, cu numele P. B. care la început asemenea s'a purtat bine, dar' mai târziu a început pe o cale greșită, părăsind școala cu zilele și lăsând în locu-i câte un copil mai mare. În o săptămână a ținut școală numai o zi, perzându-și vremea cu lucruri nevrednice. Îl întrebăm ce spor va face cu băieții și ce capăt va ave această purtare?

Dar biserticesc. Din Șmig ni-se scrie: Onorata doamnă *Rafila S. Jiffrea* din *Sibiște*, a dăruit la sfînta noastră biserică greco-orientală din comuna Șmig, un feșnic cu trei lumini în el, peristol în altar, în preț de 16 fl. v. a., pentru care îi dăm cea mai frumoasă mulțumită. *Ioan Istrate*, cantor.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ ni-se vestesc următoarele: În una din şedinţele ultime ale comitetului s'a luat cu plăcere act despre rezoluţiunea onorabilei direcţiuni a institutului de credit şi economii „Albina“ din Sibiu, conform căreia numitul institut de astă-dată n'a putut considera cererea Reuniunii pentru un ajutor bănesc, de oare-ce suma destinată spre acest scop a fost eschavriată, dar' direcţiunea pune în vedere, că dacă Reuniunea va aranja în toamna a. c. o *exposiţiune locală industrială*, nu va întârzia a vota Reuniunii un ajutor în contul cuotei din anul viitor. În consecuenţă comitetul a luat hotărîrea de a lucra de pe acum, pentru pregătirea lucrărilor tinătoare de expoziţie. Comitetul speră, că Reuniunea în privinţa aranjării expoziţiei se va arăta tot la înălţimea, la care fusese în 1892, când s'a aranjat prima expoziţie de acest fel. — Fondul creat pentru *ajutorarea văduvelor şi orfanilor meseriaşilor români din Sibiu*, s'a alimentat în timpul din urmă cu 6 fl. contribuinţa prin dl Victor *Tordăşianu*, president al Reuniunii, în memoria decedaţilor *vrednici români Aurel Suciu*, avocat în Arad şi Dr. *Petru Cioranu*, medic în Sibiu. — Numărul membrilor sutaşilor ai Reuniunii creşte zi cu zi. În timpul din urmă au fost trecuţi între membri d-nii Iosif St. Şulţiu, jude r. în pens.; Dr. Liviu de Lemeyi, ref. şcolar; Dr. Nic. Vecerdea, avocat; Berthold Frenztz, cofetar; I. Schneider, croitor; d-na Ana Florea; I. Mihu, presbiter; D. Câmpean, arhivar-protocolist; Vasile Pop de Harşianu, adv.; Ilarie Chendi; Leontin Simonescu, secretar metrop.; Leontin Puşcariu, funcţ. de bancă; Gustav Mätz, arhitect; Ioan Coltofean; Emiliu Vasilichi, comercianţi; Vasile Dan de Apşa, cand. de avocat. Spre orientarea celor interesaţi comitetul vesteşte, că Reuniunea s'a strămutat locuinţa în *Strada Urezului nr. 14* (etaj).

Din Cunşa. Privitor la cele publicate sub acest titlu în „Cronica“ nr. 9, că preotul din Cunşa I. P. ar fi luat dela o păreche de miri pentru două atestate de botez 8 fl., dl părinte *Ioan Petraşcu* ne scrie, că aceasta e un neadevăr şi calumnie dela un răuvoitor al seu.

„Eu adeverez — zice dînsul — cu comuna întregă, că nu am luat pentru extrase sau atestate de botez dela miri nici un cruceri ci am luat taxa cununiei şi celorlalte funcţiuni premergătoare la cununie 5 fl. 20 cr., care taxe le solvesc părinţii sau mirii 4 fl., ear' naşul lor 1 fl. 20 cr. din cari se subtrag 35 cr. taxa arhiepiscopiei, 20 cr. taxa cantorului şi 10 cr. a crâsnicului, ear' restul de 4 fl. 55 cr. e taxa parohului, care am primit-o întotdeauna ca paroh de când sînt în parochia Cunşa şi până astăzi. Alte taxe la cununii şi pentru alte scrisori nu am primit dela nime.

„Adeverez şi aceea, că răuvoitorul, deşi poate-că cele-ce le-a trimis la redacţie, le vor fi subscris mai mulţi la influenţa dînsului şi a rachiului, cu care adese-ori se foloseşte, au învăţat pe oameni, că pentru cununie s'e-mi plătească vr'o câţiva cruceri, până la 1 fl., dar' numai dacă vreau, că doară taxa protopopilor şi a popilor dela cununii s'a şters. Din aceste cetitorii pot judeca de ce crezământ sînt vrednice cele publicate despre mine în nr. 9 al *Foii Poporului*.

„Societatea pentru fond de teatru“, al căreia sediu este acum Braşovul, îşi va ţine anul acesta adunarea gene-

rală la Haţeg şi încă după-cum este proiectat în sărbătorile Rosaliilor. Românii din Haţeg au început încă de pe acum se facă cele mai frumoase pregătiri pentru primirea adunării. Pentru aranjarea festivităţilor s'a ales un comitet sub presiul dlui protopop T. V. Gheaja, vicepreşedinţi: vicarul Nicolae Nestor şi A. Bârsan. Fraţii dela Haţeg speră, că adunarea din acest an va fi una din cele mai succese şi mai bine cercetate.

Pentru maghiarisare. În zilele trecute s'a intrunit în Budapesta comitetul corpului dascălesc maghiar dela şcoalele civile din Ungaria. La propunerea preşedintelui Lad comitetul a primit să pornească o mare mişcare de maghiarisare printre dascălimea dela şcoalele civile. Toţi dascălii cu nume nemaghiare să fie provocaţi a-şi maghiarisa numele „în amintirea marilor întemplări dela 1848“.

Emigraţii în America O nevastă slovacă din Crivania — Ungaria-de-nord, — emigrată în America a scris celor rămaşi acasă următoarea epistolă: „Noi nu ne mai reîntoarceam în patria veche, ci ne vom aşeza definitiv aici. La toamnă vom veni acasă pe câţva timp, ca să vindem partea noastră de moşie. Noi, zău, rămânem aici, căci nu avem nici o poftă de a lucra în patria cea veche pe seama domnilor, de a răbda foame, de a mânca pâine din târîţe de lemne şi pe deasupra de a fi şi executaţi pentru dare“. — Această scrisoare nu are lipsă de comentariu.

Falsificatori de bani. Pustele Ungariei şi Ungaria-de-sud e cui bul falsificatorilor de bani. În fiecare comună există bande cari se ocupă cu falsificarea banilor, cu deosebire a coroanelor şi a pieselor de 5 şi 10 cruceri. Cu mare isbândă falsifică şi bani sârbeşti, pe cari apoi îi imprăştie prin Sârbia. Până acum în decursul câtorva săptămâni, au fost prinse şi aruncate în închisoare vre-o 40 de bande de falsificatori de bani, constătătoare din mai multe ori mai puţine persoane.

O nenorocire. Între Sititelec şi Şumuş în 29 Martie d. a., 4 ore, în pădurea cea domnească s'a iscat un foc, adecă pârjol. Mergînd gornicii de pădure cu oameni se stingă focul, în mijlocul focului au sflat o femeie, care era muierea lui Teodor Chirilă, gornic de pădure la Şumuş. Femeia era mai moartă. Fiindcă ea a mers dela Sititelec la Şumuş şi a fost ameţită de beaură, cum a ajuns în pădure s'a culcat lângă cale în pădure şi focul a ajuns chiar pe la ea şi i-s'a aprins vestimintele şi aşa s'a ars. Ea a fost dusă cu căruţa la Şumuş, unde în cele mai mari dureri a murit în 31 Martie, lăsând după sine 3 prunci.

Circulaţia şi preţul bucatelor, mărfurilor şi vitelor în săptămâna trecută a fost:

Grâul s'a urcat în preţ în urma puţinelor cantităţi ce se mai află în ţeară. În ultimele zile ear' a scăzut cu ceva. În Budapesta s'e vinde cu 13—13.55 fl. per m. m.

Sécara în zilele ultime a scăzut în circulaţie, dar' preţul de 8—9 fl. se ţine încă.

Cucuruzul scade în preţ, căci oferta e mare şi cererile sînt puţine. S'e vinde cu 5—5.40 fl. per maja m.

Ovësul s'e caută mult şi s'e plăteşte bine, cu câte 6—7 fl. *Orzul* e puţin căutat.

Zaharul în Budapesta s'e vinde cu 37.50 fl. (în căpătîni), 35.50 fl. (cristal), 36.25 fl. (pilé). *Cafeaua* s'e urcă în preţ.

Orezul asemenea s'e urcă în preţ.

Vitele cornute au preţ bun. Căii asemenea. Oile încă au suit în preţ. Numai porcii au preţurile de mai înainte.

Armenii din Asia-mică. După-cum arată raportul ministerului turcesc de interne, în decursul multelor războaie şi turburări, ale Armenilor din Asia-mică, au fost dărîmate 40 de biserici, nenumărate case şi au rămas 4000 copii orfani. Împuternicitul Angliei a înaintat o scrisoare guvernului turcesc, prin care cere despăgubire pentru supuşii englezi cari au suferit pagube prin turburările şi războaiele Armenilor.

„Albina“, excelenta foaie, care ese în Bucureşti în fiecare Duminică, are în numărul seu mai nou (nr. 26) următorul cuprins bogat: P. S. Episcop Silvestru: Scrisoare către un învăţător. — G. Coşbuc: Dalgherul şi Ferarul. — P. G.: Sărbarea Floriilor. — G. A.: Academia Română. — Biblioteci şcolare. — Eniu Bălţeanu: Moş Ioan Talmier. — Un profesor: Universităţile rurale din Danemarca. — Foişorul lui Mavrocordat. — G. A.: Tolstoi. — G. C.: Kiselef şi Mehedinţeanul. — Şloim şi Rabi. — Danţul şi urcarea dealurilor. — Informaţiuni ştiinţifice. — Sfaturi practice. — Conferenţele populare. — Act de mulţumire. — Adrese către redacţie. — întemplările săptămânei. — Informaţiuni. — Posta redacţiei.

Ilustraţiuni: Întrarea în Ierusalim. — Primii membri ai Academiei. — Tolstoi (portret). — Biserica sf. Gheorghe-Nou din Bucureşti cum era în 1838.

R Î S.

De-oi muri, 'mi-oi isbândi.

Un Ţigan sărise şi el într'o vine, s'e fure o leacă de poamă; dar' Românul dracului era acolo şi puse mâna pe el şi.... trage-i şi mai trage-i, şi dă-i şi mai dă-i... până se făcu Ţiganul mort, atunci Românul îl aruncă ca pe o cârpă, peste gard afară.

După-ce se trezi Ţiganul din bătaie şi se vèzù dincolo de gard, zise: „Fire-ar aşa, şi pe dincolo de Român,.... de frica mea s'a mutat şi gardul.... d'apoi lasă-l: nu-i scăpata lui cu atâta!... Off!... de-oi muri, 'mi-oi isbândi; de-oi trăi, balt-a rămâne!“

POSTA REDACŢIEI.

T. T. în P. Înştiinţarea se publică. Din celelalte încă se vor publica unele, dar' nu toate.

X. în Turda. Mulţumită. În anul viitor se va publica.

A. I. Armă nu e iertat să porţi şi să te foloseşti de ea, decât cu ştirea şi învoirea primăriei, dacă Ţi-se dă drept. Fă deci mai întâiu arătare la primărie.

E. Silv—an. Nu se poate publica.

D. I. în Icl. Cărţi pe aşteptare nu putem da; procură-ţi-le pe rînd. — În câte volumie va apăre Ist. lumei nu se ştie.

D. C. în Turda. Cumpără dela Rieger. Cere catalog românesc şi-l vei primi gratis.

Abonent 6026. Pasaport poţi să capeţi numai în Braşov pe câteva zile, dacă ai vre-un cunoscut. Pentru bucate din România adresează-te dlui George Zănescu în Braşov. Vezi „Foaia Poporului“ nr. 12 la Ştiri economice.

Pentru redacţie şi editură responsabil: Andreiu Balteş. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. Paștilor.		răs. ap.
Dum.	5 (+) SS. Paști	17 Anicetus	5 13 6 47
Luni	6 (+) L. Paștilor	18 Eleuterius	5 12 6 48
Marți	7 P. George Ep. Milit.	19 Antonia	5 10 6 50
Merc.	8 S. Apost. Irodion	20 Sulpițiu	5 8 6 52
Joi	9 S. Muc. Eupsichie	21 Anselm	5 6 6 52
Vineri	10 Tarent.	22 Lothar	5 4 6 54
Samb.	11 Muc. Antipa	23 Albert	5 3 6 56

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

- Luni, 6 Aprilie:** Șomartin, Vinerea.
- Marți, 7 Aprilie:** Buza, Gilău, Jimborul-mare, Kő-Boldogfalva.
- Joi, 9 Aprilie:** Murș-Ugra, Ugra (comitatul Tër-nava-mică).
- Joi, 9 și Vineri, 10 Aprilie:** Panciova.
- Vineri, 10 Aprilie:** Bercaș.
- Sâmbătă, 11 Aprilie:** Dobra, Moșna.
- Duminică, 12 Aprilie:** Ațel, Archita (7—8 tirg de oi, 9 tirg de vite), Macfalău, Mező-Erked. Ra-coșul-inf., Sâmbăta-infer., Sebeșul-săseșc, Turda, Galgó, (comit. Solnoc-Dobăca).

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de **George Barițiu.**

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șese florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

IN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

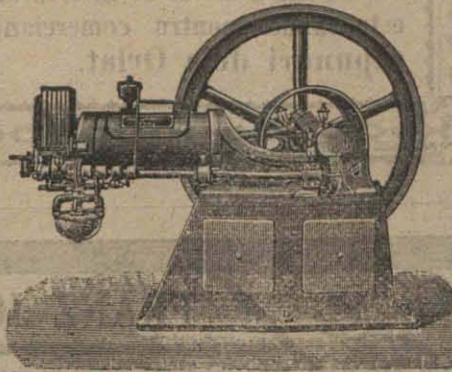
Cele mai bine cunoscute
perfi de dinți, moi, de mijloc și aspre în toate prețurile,
perfi de cap,
perfi de haine, de păr și de metal,
perfi de barbă,
Pamalut pentru pudră

și alte mărfuri din firma renumit cunoscută **J. G. Kalb, Hanau** (Germania) se află la mine în masă mare în deposit și le pot recomanda ca de tot vrednice de preț.

Parfumeria Meltzer, (edificiul comandei de corp),
strada Cisnădiei.

Daniel Meltzer jun., fabrică de săpun și lumini, strada Gușteritei nr. 25.

Benzinul este liber de dare în aplicarea industrială și la economia de câmp!

Langen & Wolf,
fabrică de motori cu gaz

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53,

recomandă renumitele în toată lumea

motore originale „Otto“

pentru gaz și benzin. Excelent de potrivite pentru ori-ce industrie. Cea mai mică consumație de gaz și material combustibil față cu alte construcțiuni.

Locomobile cu benzin „Otto“

recunoscută ca cea mai bună și mai ieftină putere motorică pentru ori-și-ce economie.

Nici mașinist, nici schintei,
nici pericol de foc, totdeauna
gata de pornit!

Desemnuri, prospecte și proiecte de spese gratis!

Representanți pentru Ardeal:

[900] 1—12

Theil & Freyler în Sibiu.

Adese-ori premiat.

Pivnița Mönchhof

cu renume din anul 1884 cu ocazia marilor sărbări populare în amintirea migrațiunei Sașilor înainte de șapte sute de ani

oferă

bune vinuri de Paști ardelenesti și de Magyarad:

Vin bun de masă ardelenesc	40 cr.
„	46 „
Ehein-Risling din pivnițele baronului Szentkereszty	70 „
Pinogris	70 „
Mädchentraube, dela Blăjel din 1889	80 „
Bika-vér ales, roșu	80 „
Oporto din pivnița baronului Szentkereszty	60 „
Transport din străinătate	1 fl. 20 „
Transport din Ardeal	80 „
Malaga spaniol veritabil, foarte fin	2 fl. — „

Curat și sănătos!

Bun și elegant!

Mai departe toate soiurile vin de sticle din țeară și străinătate.

Afară de casă costă cel de 40 numai 36 cr.

Venzătorii în oraș și mai ales la țeară

capătă cu preț moderat.

[896] 4—6

Bun oțet de vin pro litru 30 cr.

Ludwig Fronius, negustor de vinuri, Sibiu.

Adese-ori premiat.

882. sz.
fig. 1898.

[937] 2-2

Publicațiune de târg.

Tîrgul de țeară din **Teregova** se va ține în 22 Aprilie a. c.

Teregova este însemnat ca centrul unui ținut cultivator de vite, cu stațiune de tren, postă și telegraf, pe zi comunică 3—3 trenuri. Pentru cumpărarea avantajoasă și ieftină de vite cornute bune, grase ori de jug, oi, capre, cai și porci, servește de prilej nu numai târgul de țeară, ci și târgurile săptămânale ce se țin în fiecare Vinere.

Teregova, 2 Aprilie 1898.

Representanța comunală.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreună cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viteri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului [624] 8—42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

e de mare preț

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefăcătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei“ este expusă pentru comercianții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

FRANZ JOHANN KWIZDA.

Fluidul de restituțiune
a lui Kwizda

apă de spălat c. r. privilegiată ptr. cai.

Prețul unui flacon v. a. fl. 1.40.

Prăfurile Korneuburg

a lui Kwizda

pentru nutreirea vitelor

mijloc dietetic pentru cai, vite

cornute și oi.

Prețul 1/1 cutii 70 cr., 1/2 cutii 35 cr.

Alfia de copite
a lui KWIZDA

în contra copitelor aspre și

crepate

1 cutie à 400 grm. fl. 1.25.

Masticul de copite
a lui KWIZDA

copită artificială

1 rudă 80 cr.

Săpun de șea
a lui

Kwizda

o dosă fl. 1.—

Legători brevetate de gumă pentru glesne.

(Breveta KWIZDA)

Legătorile brevetate pentru glesne se fac în culoare sură, neagră, brună și albă în 4 mărimi și anume pentru piciorul III.

[1182] 38—40

A se măsura la a a.

p. grosime de 20—22 cm. potrivește mărimea 1.
" " " 22—24 " " " 2.
" " " 24—27 " " " 3.
" " " 27—30 " " " 4.

Prețul legătorilor brevetate în culoare sură pro buc.
Nr. 1. fl. 2.50 — Nr. 2. fl. 2.70. — Nr. 3. fl. 2.90.
Nr. 4. fl. 3.30. — Prețul legătorilor negre, brune și
albe urecă pro bucată în ori-ce mărime cu
20 cr. mai mult decât la cele de culoare sură.

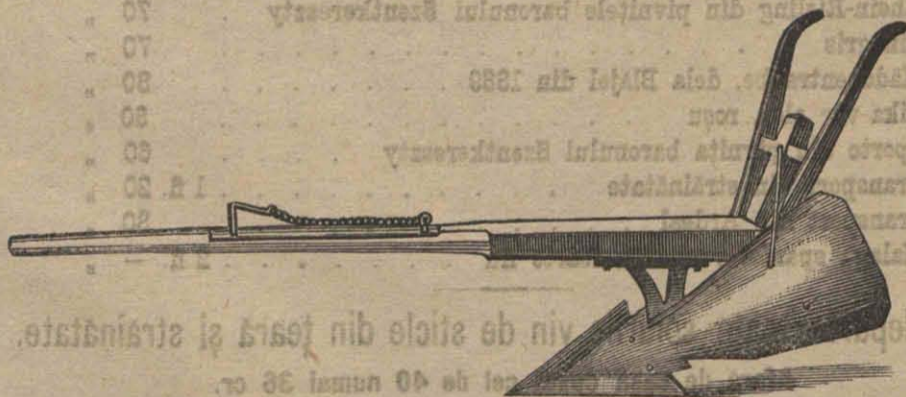

Cataloage ilustrate despre mijloacele patentate de scutire a lui Kwizda gratis și franco.

Se expedează zilnic cu posta prin depositul principal:

Farmacia cercuală Korneuburg.

Fondat 1857.

Andrei Török.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu,

Poarta Cisnădiei nr. 1.

Recomandă cu prețurile cele mai ieftine și condițiunile de plătire cele mai favorabile pentru sezonul de primăvară:

Pluguri schimbătoare de (coaste), pluguri laterale, pluguri sistem „Ruchadlo“, pluguri universale sistem „Sack“, pluguri de săpat și mașini de măcinat semințe de oleiu, mașini de îmblătit, ciururi de sortat (tiere), precum și toate mașinile agricole, cunoscute deja, despre calitatea eminentă.

[707] 3—22

Pentru bunătatea produselor mele garantez în mod extins.

Cataloage ilustrate franco și gratis.

Mașini și unelte pentru fauri și lăcățari.